

NGB art 25

Het Oude Testament toont ons:

- 1 de waarde van Christus
- 2 de waarheid van het Evangelie
- 3 de wil van God

Gemeente,

De NGB heeft gesproken over het hart van het Evangelie. Artikel 21-23 gingen over Jezus Christus. Over het geloof. Over de vrede met God alleen door het geloof.

En nu gaat het in art 25 over het Oude en het Nieuwe Testament. Hoe zit dat met deze twee gedeelten van de Bijbel? In de dagen van de NGB, de 16^e eeuw dus, zag men dat de rooms katholieke kerk nog priesters had, en dat er nog geofferd werd. Dat er dus hele Oud Testamentische trekken door de kerk heenliepen. Het Oude Testament stond als een stomp over het Nieuwe heen. Nee, zegt art 25.

Maar je kunt ook tegenkomen dat mensen zeggen of denken: heb je eigenlijk voor die kern van het Evangelie het Oude Testament wel nodig? Kun je daar het Oude Testament wel voor gebruiken? Het Oude Testament gaat toch vooral over de wet en over Gods toorn. En het Nieuwe Testament gaat over het Evangelie en Gods liefde? Nee, zegt art 25.

Dan hebben we ook art 24 net gehad. Over het leven der dankbaarheid. Leven naar Gods wet. Maar hoe zit het dan met het Oude Testament? Stel je bent thuis toe aan Exodus 25. Al die wetten over de tabernakel, afmetingen, materialen enz. En dan heb je al in Exodus 21 het gehad over een stotige os, en je krijgt in Deuteronomium nog die stukken over twee soorten stof in je kleren en twee soorten gewas op het land, dat dat niet mag, daar houdt toch niemand zich meer aan. Dus is het niet zo dat het Oude Testament afgeschaft is, dat geldt nu toch niet meer, daar kun je niks meer mee. En het Nieuwe Testament geldt nu voor ons. Nee, zegt artikel 25.

Hoe dan wel? Hoe zit het dan met Oude en Nieuwe Testament? Een heel oud beeld is al, min of meer van Augustinus, dat van de knop en de bloem. Het Oude Testament is de knop. Daar zit alles al in, maar het is nog wat omhuld met de kelkbladeren. Het Nieuwe Testament is de bloem. Wat in de knop van het Oude Testament zit, gaat open in het Nieuwe Testament. Voller, mooier, rijker, maar: vanuit de knop die er al was. En dat werkt art 25 uit over verschillende gebieden.

1 de waarde van Christus

Allereerst op het gebied van wat men de ceremoniële wetten noemt. Daarmee wordt bedoeld alles wat met de tempeldienst van doen had. Alle voorschriften over heilige plaatsen, voorwerpen, tijden, personen, handelingen rond de offerdienst. Heel veel, heel precies. Deze

zijn met de komst van Christus opgehouden staat er. Ja, dat kun je wel zeggen, maar hoe weet je dat? Omdat toen, toen Jezus stierf, er in de tempel iets schokkends gebeurde voor elke Israëliet. Het voorhangsel in de tempel, voor het heilige der heiligen, scheurde. Scheurde van boven naar beneden. Van boven: God begon, God deed het. Einde tempeldienst, einde offerdienst. Het waren schaduwen.

Met een beeld: je hebt een bouwtekening. Waar precies op staat hoe iets in elkaar zit. Helemaal van binnen, tot in detail kun je dat zien op de bouwtekening. Het voorwerp zelf, het schip of vliegtuig, is natuurlijk veel sprekender, veel kleurrijker, veel helderder. Maar de bouwtekening laat je precies zien hoe het is opgebouwd, welke elementen erin zitten. Het Oude Testament lijkt wel een bouwtekening van Christus' Persoon en werk. Je zit er precies op welke elementen Jezus' werk heeft. Het koperen altaar laat zien dat Christus de vergeving schenkt. De toonbroden laten zien dat Christus het voedsel is, de kandelaar laat zien dat Christus de verlichting van Zijn Geest schenkt, het reukofferaltaar laat zien dat Christus het gebed schenkt en zuivert. Het offer van Zijn liefde. Hoe meer je leest over de tempel hoe voller breder, dieper en rijker je zicht op de Heere Jezus wordt. Geen versmald, versimpeld Jezus-beeld van alleen Vriend in verdriet, alleen Helper in depressie, van alleen Vergever van zonde, Hij is zoveel rijker, voller, heerlijker nog.

Daarom ook konden de gelovigen van het Oude Testament zo ontzettend verlangen naar de voorhoven des Heeren. Psalm 27, 42, 63, 84 en nog veel meer. Dichters verlangen, smachten, hunkeren, naar de voorhoven des Heeren. Voor hen werd het in schaduwen afgebeeld, in Christus werd het vervuld, ons wordt het in helderheid verkondigd, bediend in de prediking. Daar moet het dus om gaan in de eredienst. Om Christus en Zijn werk. In Zijn volle breedte en diepte. Mag het dan ook ons niet gelden dat we uitzien, smachten, verlangen naar de dienst van de Heere in Zijn huis? De dienst die God in Jezus ons bewijzen wil. Dat is het ten diepste. God wil ons in Jezus dienen met Zijn volheid. Vergeving voor schuldigen, voedsel voor zwakken en hongerigen, licht voor verduisterden, gebed voor biddelozen. Het is wel duidelijk, je verlangt te meer, naarmate je meer mist. Gerechtigheid mist, kracht mist, inzicht mist, gebed mist. Dan is alles wat aan Hem is gans begeerlijk. Als een uitgemergelde naar het voedselpunt, als een vluchteling naar het tentenkamp, als een stervende naar de waterput. Alzo bezwijkt mijn ziel van sterk verlangen?

Tegelijk lieten al die ceremonien ook zien de ernst van de zonde.

Al die offers, hoeveel, hoeveel miljoen, miljard dieren zijn er niet geslacht in het Oude Testament. En de Israeliet zag het dier geslacht worden en verbranden. Door mij, in mijn plaats. En al die doodstraffen in het Oude Testament, er waren wat vergrijpen, op de sabbat wat doen, je moeder uitschelden enzovoort: doodstraf moest voltrokken worden. En aan Christus wordt de straf voltrokken in volle maat. Nedergedaald ter hel. Gods Zoon sterft zelfs omwille van de zonde. Dan zie je wat zonde is en waard is: hoe erg zonde telt en geldt voor God. Elke zonde slaat Hem raak, perst Hem bloed uit, slaat Hem spijkers in, duwt Hem in de hel. Gods Zoon. Zonde is ernstig. David kreunt en steunt, buigt en kermt, schrikt en weent in de Psalmen. En hij zag de schaduw van wat zonde aanricht, wij zien Jezus' lijden en dood zelf. Zou bij ons dan geen schuldbesef zijn, wegen van de zonde, aanvoelen van de ernst, zingen van de boetpsalmen, smeken:delg toch uit, vergeef toch, straf mij niet in toorn, reinig mij, ontzondig mij.

Als die Oud Testamentische vromen al zo graag de schaduwen zagen van Jezus' werk, schaduwen slechts, hoeveel tmeer wij dan Jezus' werk Zelf? Of heeft een enorme verschraling er onder ons plaatsgevonden? Verschrompeling van verlangen en verootmoediging. Want wij zijn rijk en verrijkt in onszelf, weten niet of nauwelijks dat wij zijn ellendig, arm, jammerlijk, blind en naakt?

2 de waarheid van het Evangelie

Maar er is meer in het Oude Testament dan over tempel, offers, en priesters. En art 25 zegt: die getuigenis die dienen om het Evangelie te bevestigen. Te bevestigen. Vast te zetten. Te funderen. Dat je kunt laten zien, met name aan het Joodse volk, het is echt waar, het Nieuwe Testament, want het komt helemaal op uit het Oude. Staat daarop, zo vast als een huis. Het Oude Testament kan het geloof bevestigen. Als je nou toch ziet hoe al die ceremonien en schaduwen vervuld zijn, is dat toch wel bijzonder.

a) Als je nou alle beloften over de Messias nagaat in het Oude Testament, waar Hij geboren zou worden, wat Hij mee zou maken, wat Hij doen zou, welke handelingen tegen Hem gedaan zouden worden, en dat is alles honderden jaren later precies vervuld. Heel Jezus leven is één aaneenschakeling van vervulling van beloften van het Oude Testament. Er schijnen 147 beloften over Jezus in Zijn leven en sterven in het Oude Testament te staan en ze zijn alle vervuld. Dat is toch wel een versterking van het geloof dat die Bijbel van God is, dat Jezus van God is.

De vromen van het Oude Testament lazen de Schrift en dachten steeds, nee, nog niet vervuld, nog niet gebeurd. Nog geen werkelijkheid

geworden.

En zoals de vromen uitzagen naar Jezus' eerste komst, zouden zo de vromen van nu niet uitzien naar Zijn tweede komst? Want er zijn nog onvervulde beloften: heel de aarde van God vervuld, alle vijanden het zwijgen opgelegd, alle goddeloosheid weg, heel de schepping verlost, al Gods kinderen tesamen en vol van God. Zou het helpen als deze periode nog 1000 jaar langer zou duren? Nee. Alleen als Hij wederkomt. Zoals Zijn eerste komst verwacht werd, zo ook Zijn tweede? Dat Hij alle beloften vervult en wij alle beloften mogen ontvangen en genieten. Zou het er niet mogen zijn? Lezend in de Schrift van het Oude Testament? Wanneer komt die dag...?

b) Vele personen uit het Oude Testament zijn ook schaduwen van de Heere Jezus. Typen, zeg maar voorbeelden. De aartsvaders zoals Jozef, in zijn weg door lijden naar heerlijkheid, zijn houding naar zijn broers toe. Simson, de verlosser van zijn volk. David, door vernedering tot verhoging. Salomo de vredevorst. De profeten, die oproepen: terug tot God, bekeert u. Die verkondigen het heil dat komen zal. Het gericht dat niet uit zal blijven. De priesters, die offeren, die de wet onderwijzen, die na het offeren zegenen. De koningen, die het volk beschermen en in vrede laten leven, voor het volk strijden, gaven uitdelen, de vijanden verslaan. Dat kan het geloof zo verhelderen: zo is mijn Heiland. Dat alles bij elkaar genomen is compleet in Hem. Zo breed is Zijn werk. Dat is en heb ik allemaal in Hem.

En tegelijkertijd: in elke schaduw, voorloper kwam wel een barst. Een vlek. Die het doorkruiste. Jozef die ook zo trots is, Salomo die vrouwen liefkrijgt, Elia die moedeloos is, Aaron die het volk zijn zin geeft. Heel het Oude Testament brengt Hem niet. Heel het Oude Testament is één roep om Iemand die alles en volkomen zal volbrengen. God met ons. Al zou het oude Testament nog 1000 jaar langer hebben geduurd, dan nog zou er niemand zijn geweest die nou echt alles had vervuld. Heel het Oude Testament schreeuwt om Gods Zoon. Is dat trouwens in ons eigen leven ook niet zo. Al zou je 100 of 1000 jaar extra mogen leven, dan nog was het niet wat het wezen moest. Het zou niet helpen. Het zou doorgaan in de kadans van vallen, struikelen, terugvallen, afdwalen. Het schreeuwt om Hem. Die alles vervult en Die redt en verlost. Om God Zelf. Om ingrijpen van Boven.

c) God ging toen op dezelfde manier met mensen om als nu. Hij richtte Zijn verbond op: Ik zal u tot een God zijn. Genesis 17, Abraham. En in het Nieuwe Testament zegt God: Ik zal u tot een God zijn en Ik zal hun zonden vergeven en Mijn Geest in hun harten geven. Dat nieuwe

verbond, is het vernieuwd verbond. Hetzelfde in zijn wezen, maar wat anders in omhulling. De bloem die uit de knop is gekomen en opengebloeid. De kelken zijn eraf gevallen.

Nog heel belangrijk is dat Paulus in Romeinen 4 aangeeft dat Abraham de vader aller gelovigen is. Dus: geloof toen en nu is hetzelfde. In het Oude Testament werden mensen zalig op precies dezelfde manier als in het Nieuwe Testament en nu. Geloof. Denk ook aan Hebreëen 11: door het geloof.

Daarom vinden de beleving van het geloof in de Psalmen. Als wij de Psalmen lezen. Dan zien wij zegt Calvijn: Christus in het hart. Verlangen, gehoorzaamheid, toewijding, loven en verheerlijken, vertrouwen en hopen de Psalmen zijn er vol van. Heel het geestelijk leven staat erin. En Jezus heeft ze vervuld. Hij beleefde dat volle. De Psalmen laten zien wat er in Jezus hart was. En de Heilige Geest neemt het uit Christus om het ons uit te delen. Daarom kan Luther zeggen: in de Psalmen zien wij Gods kinderen in het hart. Dat kan een verdieping zijn van het geloof. Dat als je de Psalmen leest of andere getuigenissen van geloof in het Oude Testament, dat je denkt: beleefde ik dat ook maar zo. Zo breed, intens, diep, hoog. Was dat maar in mijn hart. Tot verdieping van het geloofsleven. Dat Christus Zijn leven in mijn leven legt en laat ademen, zuchten, verlangen, juichen, dienen, eren, belijden, liefhebben zoals die Psalmen dat laten zien. Niet voor niets heeft de HEERE geen liedbundel in het Nieuwe Testament gegeven: dat hoefde blijkbaar niet, want de geloofbeleving staat volledig verwoord in de Psalmen van het Oude Testament.

3 de wil van God

En de getuigenissen van het oude Testament worden ook gebruikt om ons leven te reguleren. Staat letterlijk iets in van het woord componeren. Muziek samenstemmen en afstemmen. Dus om mijn leven af te stemmen op Gods Woord, te laten samenstemmen met Zijn wil. De Schrift is de stemvork. Mijn leven hoort de toon voort te brengen die op toonhoogte van de Schriften is. Maar hoe moet en kun je dan uit het Oude Testament Gods wil afleiden?

a) Allereerst is het Oude Testament de knop, het Nieuwe Testament de bloem. Als het gaat om de tien geboden en alles wat daaruit afgeleid wordt: het Oude Testament is de knop. Het Nieuwe Testament de bloem. De Bergrede laat openbloeien wat er al in zit in de tien geboden.

Gij zult niet doden, ja zegt Jezus wie tegen zijn broer zegt: dwaas/gek is strafbaar aan het helse vuur.

Gij zult niet echtbreken, ja ontvouwt Jezus wie een vrouw aanziet om te

begere heeft al overspel gepleegd.

Hebt uw vijanden lief, zegent hen die u vervloeken, bidt voor wie u vervolgen.

Ze bloeien de geboden open. Hun hart is liefde en dankbaarheid, gerichtheid op Gods eer, zuiverheid.

Om ons leven, ons hart mee te laten samenstemmen, op die toonhoogte.

Wat een ontdekking, wat een roep om genade, wat een levenslange strijd.

Dan kun je soms de strekking wel overbrengen op onze tijd. Als het gaat over een leuning op het platte dak, over nestjes van vogels, over een stotige os, dan proef je de zorg voor mens en dier, schepping en al wat leeft. Vroeger kon een stotige os, een wilde koe schade aanrichten die moest je afschermen. Dat kun je doortrekken naar onze dieren zoals pitbull terriers die je geen schade mag laten aanrichten, of onze heilige koe, de auto, waarmee je niemand in gevaar mag brengen. Om je leven mee te laten samenstemmen, op die toonhoogte. Wat een ontdekking, wat een roep om genade, wat een levenslange strijd.

b) Dan zijn er wetten die alleen Israel als volk golden. Dan is het Nieuwe Testament een zeef. Van Exodus 21 tot en met Deuteronomium kom je er heel wat tegen. Gericht op de Overheid, zoals tand om tand en oog om oog, tegen de overheid gezegd, die voor Israels staatsbestel golden toen kerk en staat één was. Die positie heeft geen enkel ander volk. Ze keren in het Nieuwe Testament niet terug. Dan zie je in het Oude Testament al dat het een enorme inperking is. Als iemand jou oog uitsteekt, was het regel dat mijn familie bij de dader zijn familie wel 50 ogen uitstak.

Dat betekent voor ons dat als iemand mij wat aandoet ik de overheid, politie mag inschakelen om iemand zijn straf te laten opleggen. Maar geen eigen rechter spelen, integendeel: ik bid dat die dader tot inkeer komt, ik verlang dat hij Jezus leert vragen om vergeving. En als iemand mij omwille van het geloof mij slaat op de wang, dan keer ik hem de andere toe. Dan lijd ik om Zijn Naams wil. Om je leven mee te laten samenstemmen, op die toonhoogte. Wat een ontdekking, wat een roep om genade, wat een levenslange strijd.

c) Dan zijn er wetten die Israel herinnerden aan het onderscheid tussen Israel en de volken. In zoveel dingen kwam die scheiding terug: reine en onreine dieren, die twee soorten zaad, die twee verschillende stoffen dat moest allemaal uit elkaar gehouden worden, want Israel was apart van de volkeren. God Zelf heft dat op in Handelingen 10, dat laken

bij Petrus die rein en onrein moet gaan slachten. Ook heidenen mogen nu bij Israel ingelijfd tot de Kerk behoren. Die wetten zijn opgeheven, dat onderscheid.

Maar dat geldt niet voor het onderscheid tussen man en vrouw. Dat was niet alleen voor Israel. Dat komt al voor in schepping van Genesis 2, dat keert terug in Efeze 5, I Corinthe 11, I Timotheus 2. Dat blijft niet op de zeef liggen. Daarom is dat alle onderzoek en navolging waard als het gaat over verschil in kleding, ook doordeweeks, en haardracht, de hoofdbedekking in de gemeente, de plaats in en niet in het ambt. Om je leven mee te laten samenstemmen. Juist ook als het in contrast me de tijd is. Anders klinkt het vals. Is de toon van ons leven zuiver wat dit betreft? Om je leven mee te laten samenstemmen, op die toonhoogte. Wat een ontdekking, wat een roep om genade, wat een levenslange strijd.

d) Dan zijn er voorbeelden waarin het Nieuwe Testament meer vrijheid geeft. Meer open laat. Het Oude Testament heeft preciese voorschriften over de sabbat, wat je wel en niet mag doen, over de tienden, over vastendagen. Heel precies. Zoals je een klein kind heel precies zegt wat het doen moet: zoveel zendingsgeld meenemen, moeder legt het nog klaar ook misschien, dan en dan je tanden poetsen, zo laat thuis van spelen, tot dat paaltje mag je fietsen en dan omdraaien. Als je kinderen groter zijn doe je dat niet meer. Dan krijgen ze eigen verantwoordelijkheid. Daar kan je kind twee kanten mee uit. Hij kan er niks van terecht laten komen, geeft niks aan de zending, poetst nooit zijn tanden, is eindeloos laat thuis. Hij kan ook zijn verantwoordelijkheid verstaan en serieus een goede invulling zoeken. Zo schrijft God niet precies meer voor wat je weg moet geven aan goede doelen, wanneer je vasten moet, wat je zondag allemaal niet weg. Het kan dan zijn dat er niks meer of nauwelijks iets van terecht komt. Met een minimum ervan maken aan collectes, zondag zo weinig mogelijk geestelijk besteden, en vasten...? Of: om zoveel mogelijk te onderhouden? Zoveel mogelijk Jezus' beeld te vertonen? Zoveel mogelijk weggeven aan goede doelen en tijd besteden aan hulp in nood, zoveel mogelijk de zondag gebruiken om die te heiligen en mijn ziel tot zegen te zijn, vasten proberen een plaats te geven.

Opdat de Bijbel doorklinkt in mijn leven. Mijn leven de toon voortbrengt van Gods wil en wet. Om naar Zijn wil te leven. Dat Zijn wil zichtbaar is in mijn leven. U weet wel: de enige Bijbel die veel mensen lezen is de levenswandel van de christenen.

Zo te leven uit Zijn woord: levend in de kennis van Christus,

bevestigd in Uw Evangelie, opdat ik mag samenstemmen met Zijn wil,
en eens thuisgehaald in heerlijkheid. Amen.